

۳۱. همین رویکرد در ماده یک لایحه مجازات حمل جاقو و انواع دیگر اسلحه سرد مصوب ۱۳۳۶ مورد توجه قرار گرفته است: «ماده ۱: هرکس به وسیله جاقو یا هر نوع اسلحه سرد دیگر تظاهر یا قدرت‌نمایی کند و یا آن را وسیله مزاحمت اشخاص و یا اخاذی و یا بدان وسیله تهدید و یا با کسی کاربیز شود به سه ماه تا یک سال حبس تأدیبی و یا به اقامت اجباری از شش ماه تا یک سال در محلی غیر از محل اقامت خود محکوم خواهد شد.»

۳۲. محمدجعفر جعفری لنگرودی، *مبسوط در ترمینولوژی حقوق*، تهران: کتیبه دانش، جلد سوم، چاپ سوم، ص ۱۲۸۲، ۱۳۸۶.

۳۳. جهت مطالعه بیشتر مراجعه شود به:

میلاذ قطنی، آزادی و محدودیت‌های آن؛ با تأکید بر اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: گزارش پژوهشی پژوهشکده شورای نگهبان، شماره مسلسل ۱۳۹۰۰۹۴، تاریخ ۱۳۹۰/۷/۲۸.

حسین منینی پژوه، شرح مفاهیم مهم قانون اساسی: بررسی مفهوم «مواردین اسلامی»، ۱۳۹۳، تهران: گزارش پژوهشی پژوهشکده شورای نگهبان، شماره مسلسل ۱۳۹۰۰۱۲۹، تاریخ ۱۳۹۳/۹/۱۰.

۳۴. اصل دوم: جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به:

۱- خدای یکتا (لا اله الا الله) و اختصاص حاکمیت و تشریح به او و لزوم تسلیم در برابر امر او.

۲- وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین.

۳- معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان به سوی خدا.

۴- عدل خدا در خلقت و تشریح.

۵- امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلام.

۶- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا.

۳۵. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به:

۱. گزارش پژوهشی «تحلیل مبانی اصل دوم قانون اساسی»، عباس کعبی، پژوهشکده شورای نگهبان، گزارش شماره ۱۳۹۲۰۰۵۰.

۲. بررسی اصل دوم قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان، محمد فانی، پژوهشکده شورای نگهبان، گزارش شماره ۱۳۹۳۰۰۹۶.

۳. شرح فقهی اصل نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، عباس کعبی، پژوهشکده شورای نگهبان.

۳۶. محمدحسن بردبار، درآمدی بر حقوق ارتباط جمعی، تهران: ققنوس، چاپ سوم، ۱۳۸۸، ص ۱۹.

۳۷. ناصر مکارم شیرازی، استفتائات جدید، قم: انتشارات مدرسه امام علی بن ابی طالب علیه السلام، جلد سوم، ۱۳۲۷، ص ۵۹۴.

۳۸. میلاذ قطنی، آزادی و محدودیت‌های آن؛ با تأکید بر اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،

در همه نظام‌های حقوقی دنیا یک امر پذیرفته شده و منطقی است و در هیچ کشوری، برگزاری اجتماع و راه‌پیمایی، مطلق و بدون قید و شرط پذیرفته نشده است. قیودی همچون مسالمت‌آمیز بودن، حفظ آرامش، عدم حمل سلاح، عدم اخلال در نظم عمومی، فقدان خطر برای اشخاص و اموال و رعایت قوانین موضوعه، محدودیت‌های پذیرفته شده و مصرح بر سر راه برگزاری اجتماعات قانونی است.

در نظام حقوقی اسپانیا حمل سلاح در اجتماعات ممنوع است و در صورت اخلال در نظم عمومی و خطر برای اشخاص و اموال می‌توان از برگزاری اجتماعات و راه‌پیمایی‌ها جلوگیری کرد. اصل ۲۱ قانون اساسی اسپانیا تصریح می‌کند که تشکیل اجتماعات، بدون حمل سلاح آزاد است و اجتماعات و تظاهرات در معابر عمومی، باید با مجوز قبلی باشد و تنها به دلایل اخلال در نظم عمومی و خطر برای اشخاص و اموال می‌توان از آن جلوگیری کرد.

قانون اساسی آلمان هم رعایت آرامش و عدم استفاده تظاهرات‌کنندگان از اسلحه را شرط برگزاری اجتماعات اعلام کرده است. بر اساس اصل ۸ قانون اساسی آلمان، عموم آلمانی‌ها حق دارند با رعایت آرامش و بدون اسلحه دور هم جمع شوند، اما در مورد اجتماعات در فضای آزاد، این حق ممکن است طبق قانون محدود شود.

در آمریکا برپایی «اجتماعات آرام» در قانون اساسی به رسمیت شناخته شده^{۱۴} و در ایتالیا نیز برگزاری اجتماع برای تمامی اتباع آن کشور محدود به دو قید «مسالمت‌آمیز» و «غیرمسلحانه» شده است و مقامات می‌توانند به دلایل امنیتی یا بهداشت عمومی از برگزاری اجتماعات ممانعت به عمل آورند.^{۱۵}

۳-۱. گونه‌های قاعده‌گذاری برگزاری اجتماعات و راه‌پیمایی‌ها

دولت‌ها به منظور اعمال این قبیل آزادی‌های عمومی، معمولاً به چند شکل مختلف اقدام می‌کنند. برخی از دولت‌ها نظام تعقیبی را برای اجرای آزادی‌های عمومی برگزیده‌اند؛ در این شیوه که در رژیم‌های لیبرال متداول است، اصل بر آزادی است و افراد در اعمال خود به کسب اجازه از مقامات اداری و پلیسی یا اعلام قبلی به آن‌ها نیازی ندارند، موارد تخلف از آزادی‌ها اصولاً به موجب قانون معین می‌شود و رسیدگی به تخلفات با مقامات قضایی است؛ این روش در آلمان^{۱۶} و آمریکا اجرا می‌شود.

برخی دیگر از دولت‌ها برای تحقق حق آزادی شهروندان، از شیوه‌های تأمینی و پیشگیرانه بهره می‌برند که خود به چند شکل صورت می‌پذیرد:

الف) منع: یک شکل پیشگیری از جرائم و تخلفات، منع آن است و آن وقتی است که دولت، فعالیتی را مغایر با مصالح عمومی تشخیص دهد و از آن جلوگیری کند. مانند منع رفت و آمد و منع اجتماع در خیابان‌ها و معابر عمومی.

ب) اجازه قبلی: گاهی دولت اجرای آزادی فرد را منوط به کسب اجازه قبلی